

Stelling nemen

Korte toelichting

De oorlog in Oekraïne zorgt ervoor dat Kamerleden stelling moeten nemen in nieuwe actuele kwesties en dat standpunten van politieke partijen over vraagstukken zijn gaan schuiven. Leerlingen bekijken bij deze werkvorm als start een kort filmpje over de veranderende houding van de Tweede Kamer. Vervolgens gaan zij zelf in debat over twee of meer actuele stellingen in een Lagerhuis- of overloopdebat.

We raden aan om eerst de werkvorm 'Oekraïne, wie is wie' en/of de werkvormen uit de lesbrief van [TerInfo](#) te doen om daarmee de kennis van leerlingen over de situatie in Oekraïne te vergroten, voordat je deze debatwerkvorm doet.

Leerdoelen

- Leerlingen vormen een mening over de mate van Nederlandse betrokkenheid bij de oorlog in Oekraïne.
- Leerlingen kunnen beargumenteren welke sancties Nederland moet nemen tegen Rusland.

Benodigheden

- Filmpje: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/brede-steun-in-kamer-voor-verhoging-defensiebudget-maar-rutte-waarschuwt-ook-voor-financiele-tegenslag/> (4.06 min)
- PowerPoint met stellingen: https://prodemos.nl/wp-content/uploads/2022/03/OA_Oorlog_Rusland_Oekraïne_Stelling_Nemen.pptx
- Stopwatch om tijd goed bij te houden.

Duur

50 minuten (afhankelijk van het aantal stellingen; 25 minuten per stelling)

Bronnen

- <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/brede-steun-in-kamer-voor-verhoging-defensiebudget-maar-rutte-waarschuwt-ook-voor-financiele-tegenslag/>

Stappenplan

1. Bekijk als start samen met de klas het filmpje van EenVandaag over de veranderende standpunten van de Tweede Kamer.
2. Leg uit dat de leerlingen straks met elkaar in debat gaan over twee verschillende stellingen middels een overloopdebat. Iedereen mag zijn eigen mening verdedigen en overlopen naar de andere kant is toegestaan (ze mogen dus tijdens het debat veranderen van mening). Na het voorlezen van de stelling vraag je de debaters die voor zijn om aan een kant te zitten; tegenstanders aan de andere kant. Als de leerlingen tijdens het debat een argument horen van de andere kant dat ze overtuigend vinden, of als ze juist afgestoten worden door argumenten van hun medestanders, mogen ze opstaan en aan de andere kant gaan zitten.

3. Vraag leerlingen nu eerst om door middel van hand opsteken te laten zien of ze voor een stelling zijn. Kies twee stellingen waarbij voor en tegenstanders redelijk verdeeld zijn.
4. Geef de leerlingen 15 minuten de tijd om de debatten in duo's voor te bereiden. Vraag de leerlingen om informatie te verzamelen over de stelling en laat ze argumenten formuleren. Ze mogen daarbij gebruikmaken van het internet.
Tip: je kunt de leerlingen ook als huiswerk het debat laten voorbereiden.
5. Zet de stoelen in Lagerhuisopstelling. Twee rijen stoelen tegenover elkaar: de ene kant is voor de voorstanders, de andere kant is voor de tegenstanders.
6. Lees de stelling voor en start het debat. Laat eerst de voorstanders aan het woord. Laat daarna een tegenstander reageren. Vraag of er al leerlingen zijn die van mening willen veranderen en geef aan dat leerlingen op elk moment mogen overlopen. Geef nu weer een voorstander het woord, etc. Wanneer een leerling overloopt, vraag dan waarom hij of zij van mening is veranderd.

Alternatief

Als de klas het aankan kun je ook een Lagerhuisdebat met vaste rollen voeren. De ene helft van de klas is voor de stelling en de andere helft van de groep is tegen de stelling.

1. Verdeel de klas in twee groepen. De ene helft is vóór de stelling, de andere helft is tegen de stelling.
2. Om de debatten voor te bereiden krijgt elke groep 10 minuten de tijd om in duo's, met gebruik van het internet, de debatten voor te bereiden. Dan nog 5 minuten om met de halve klas te beslissen wie er start en wie welk argument inbrengt. Laat ze ook bedenken welke tegenargumenten er zouden kunnen komen en hoe ze daarop reageren.
Tip: je kunt de leerlingen ook als huiswerk het debat laten voorbereiden.
3. Zet de stoelen in Lagerhuisopstelling. Twee rijen stoelen tegenover elkaar.
4. De groep die vóór de stelling is mag starten. Daarna een leerling uit de groep die tegen is, et cetera. Een leerling mag pas spreken als hij/zij de beurt krijgt van de docent. Wissel voor- en tegenstanders af. Zorg dat het debat niet verzandt in welles nietes en dat de hele klas betrokken is.

Tip:

Je kunt ervoor kiezen om drie leerlingen als jury te laten functioneren. Zij mogen het debat beoordelen. In de 15 minuten voorafgaand aan het debat beslissen zij welke criteria zij hanteren voor het debat en hoe ze punten toekennen.

Stellingen

1. Nederland moet veel meer geld gaan investeren in defensie (2% van het nationaal inkomen, zoals in de NAVO de bedoeling is, nu is het 1,4 %)
2. Nederland moet niet meedoen aan de sancties die de Europese Unie oplegt aan Rusland, want dan worden Nederlandse burgers geraakt in hun portemonnee.
3. Het is goed dat het Westen Russische banken uit het betalingssysteem Swift zet.
4. Nederland moet neutraal blijven in dit conflict.
5. Het is goed dat Nederland wapens levert aan Oekraïne.
6. De EU moet de Russische staatsmedia blijven toestaan om uit te zenden in EU-gebied.
7. Nederland moet olie en gas uit Rusland boycotten.
8. Nederland moet ruimhartig zijn in het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne.
9. Oekraïne moet versneld lid worden van de Europese Unie.

Tips voor de docent als het debat stilvalt:

1. Nederland moet veel meer geld gaan investeren in defensie (2% van het nationaal inkomen, zoals in de NAVO de bedoeling is, nu is het 1,4 %).
 - Ook als dat ten koste gaat van bijvoorbeeld de zorg of cultuur?
 - Opbouwen van een leger duurt heel lang. Is voor nu geen oplossing.
2. Nederland moet niet meedoen aan de sancties die de Europese Unie oplegt aan Rusland, want dan worden Nederlandse burgers geraakt in hun portemonnee.
 - Maar we zijn toch lid van de EU?
 - Veel Nederlandse bedrijven doen zaken met Rusland, maar krijgen geen compensatie.
3. Het is goed dat het westen Russische banken uit betalingssysteem Swift zet.
 - Hoe kun je dan hulp geven aan organisaties die zich inzetten voor goede doelen in Rusland?
 - Werkt dit niet averechts?
4. Nederland moet neutraal blijven in dit conflict.
 - We zitten toch in de Europese Unie?
 - We zijn toch lid van de NAVO?
5. Het is goed dat Nederland wapens levert aan Oekraïne.
 - Zorgen we niet dat het dan nog meer uit de hand loopt en Poetin zich tegen ons keert?
 - Nederland levert al jaren wapens aan Oekraïne.
6. De EU moet Russische staatsmedia blijven toestaan om uit te zenden in EU-gebied.
 - De Russische media verspreiden valse informatie.
 - Dan gaat Rusland ook westerse media boycotten.
7. Nederland moet olie en gas uit Rusland boycotten.
 - Nederland is voor 40% afhankelijk van Russisch gas.
 - Waar halen we de energie dan vandaan? Uit Groningen?
8. Nederland moet ruimhartig zijn in het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne.
 - De opvang voor asielzoekers is al vol, waar brengen we de vluchtelingen onder?
 - Hebben vluchtelingen uit Oekraïne voorkeur boven vluchtelingen uit bijvoorbeeld Afghanistan?
9. Oekraïne moet versneld lid worden van de Europese Unie.
 - Is Oekraïne daar wel klaar voor?
 - Dat proces duurt normaal gesproken vele jaren.
 - De EU krijgt dan een directe grens met Rusland, is dat wel verstandig?